

El debat de la llengua en tres dimensions

Com en la majoria de debats polítics –si no tots–, en el debat sobre l'estatus de la llengua castellana en una futur estat català apareixen tres tipus d'arguments o dimensions que cal necessàriament distingir per tal de no embolicar-se més del compte: la dimensió dels principis, la dimensió dels resultats i la dimensió pragmàtica o política. Des de cadascuna d'aquestes dimensions es pot argumentar i contraargumentar, però barrejar arguments de dos nivells diferents ens aboca a la confusió. Certament, la decisió només serà una i, per tant, s'hi acabarà prioritant un tipus d'arguments, que és tant com dir que un pla o dimensió s'acabarà imposant sobre els altres.

La dimensió dels principis. Des d'aquest pla d'argumentació no es tenen en compte les conseqüències, només es busca la coherència dels arguments, des d'uns principis generals que hom considera desitjables, com per exemple els liberals. En aquest marc, es defensa la cooficialitat amb l'argument que els drets individuals dels castellanoparlants i dels catalanoparlants han de ser igualment respectats, o que els castellanoparlants formarien una minoria cultural prou àmplia per veure reconeguts uns drets lingüístics que haurien d'implicar l'oficialitat del castellà.

En sentit contrari, però sense sortir d'aquesta dimensió, s'argumenta que no es pot fer una llengua oficial sense que disposi d'un territori concret (com sí que passa amb el cas de l'aranès). L'oficialitat implica territorialitat i no presència demogràfica. Aquestes discussions acostumen a ocupar filòsofs polítics i juristes, gent

acostumada a aplicar la lògica dels principis.

La dimensió dels resultats. Hi ha una altra dimensió d'argumentació que busca mostrar quina seria la conseqüència previsible de cadascuna de les decisions. Des d'aquest pla s'argumenta que una cooficialitat institucionalitzaria un fals bilingüisme que empitjoraria la situació del català, la llengua feble. Del mateix tipus –fixant-se en les conseqüències–, és l'argument que fer cooficial el castellà, tot i que no fos al mateix nivell que el català, seria la base sobre la qual alguns grups polítics es recolzarien per demanar finalment un tracte paritari, al 50%, que fins i tot podria posar en dubte l'actual immersió lingüística escolar.

D'altres, centrant-se en les hipotètiques conseqüències, destaquen, en canvi, que l'estatus del castellà si no se li reconeix l'oficialitat serà un dels

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

L'encaix impossible de Catalunya a Espanya ha pesat molt més que el rupturisme

caballs de batalla política més importants del futur estat independent, amb un potencial cohesionador d'una part de la societat catalana important, en contra de les bases mateixes del nou estat. No reconèixer la cooficialitat debilitaria la seva legitimitat social. Reconèixer-lo, en canvi, és desactivar aquest problema potencial. Sociolingüistes i estratèges protagonitzen aquest tipus de reflexions.

Dimensió pragmàtica. Hi ha una tercera dimensió, podríem dir-ne pragmàtica. Són els arguments que se centren en el reconeixement de la realitat que tenim i com aconseguir que el màxim de gent es posi d'acord. Per avançar cal sumar. I aquestes veus recorden que hi ha un 50% de catalans que tenen com a llengua pròpia –és a dir, la seva llengua habitual– el castellà. Si el castellà no és oficial, perilla el seu suport al procés cap a l'estat propi.

Part de l'oposició tradicional a l'independentisme d'aquests sectors ha sorgit del fet que per a molts s'associa la independència de Catalunya amb pèrdua dels seus drets lingüístics. Fer-los pujar al carro és garantir-los que no. Aquesta és la dimensió en què operen la immensa majoria dels polítics, acostumats a la negociació i al pacte, no a jutjar les bondats de l'argument. De fet, és la base de la democràcia, quan considerem que totes les posicions són en darrer terme comparables i guanya la que tingui més suports.

Deixant de banda la discussió argumental, però, tinc la sensació que per a la immensa majoria de la societat catalana es tracta d'aconseguir el que no ens ha estat possible en aquest estat espanyol. Simplement. I que això és, precisament, el que ha impulsat el creixement exponencial de l'independentisme: la impossibilitat d'encaix, molt més que la possibilitat d'un nou molt rupturista.

És a dir, aconseguir que totes les etiquetes dels productes que es venen a Catalunya com a mínim estiguin en català, que la immersió lingüística a les escoles no sigui qüestionada, que qualsevol ciutadà es pugui dirigir en català a un jutge i l'entengui. Però també que si un català s'adreça a una administració pública en castellà se l'entengui, que cap servidor públic pugui al·legar manca de coneixement del castellà per no fer-ho (com ara passa amb alguns servidors públics a l'inrevés). O que qualsevol català pugui expressar-se en castellà al Parlament, i que tothom l'entengui. Una imatge en tres dimensions del que volem pot ser molt més útil que mil debats argumentals, on és fàcil fer-nos la traveta a nosaltres mateixos.

SANTI IGLESIAS

CARTES I MISSATGES

A l'alcaldesa de l'Hospitalet

¿És legal que el PSC de l'Hospitalet faci octavilles explicant que el seu projecte no és la independència? I tant! ¿És legal que la primera secretària del PSC de l'Hospitalet signi una octavilla explicant els seus motius contra la independència? I tant!

¿És ètic que el PSC de l'Hospitalet, mentre recull signatures a favor d'una ILP en favor d'una renda mínima garantida, reparteixi aquestes octavilles? És legal, però ja no és tan clar que sigui ètic. Tampoc és gaire ètic que les signi l'alcaldesa, ja que està fent servir el càrrec públic, el que representa tota la ciutadania.

És senzill, no cal donar-hi gaire voltes: si l'alcaldesa vol fer campanya contra la independència hi té tot el dret, però que ho faci només signant com a primera secretària del PSC de l'Hospitalet. I si volen repartir aquestes octavilles, estan en el seu dret, però que no ho faci en el marc d'una recollida de signatures d'una ILP impulsada des de la pluralitat d'organitzacions que les recullen.

JESÚS PALOMAR I BAGET
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Ni quan la cultura és gratuïta

La Nit dels Museus va reunir 130.000 persones als principals museus de Barcelona. Un èxit segons l'Ajuntament. Un èxit, o no. Fins a 62 museus de la capital catalana van obrir les portes gratuïtament la nit del dissabte: museus d'art com el Macba o el MNAC, museus de ciència o museus d'història com el Museu d'Història de Catalunya, entre d'altres. Mil i una proposta culturals que, tanmateix, davant del futbol poca cosa poden fer. Què són 130.000 persones interessades en la cultura davant de milions de persones interessades en 22 homes darrere una pilota?

Si un país és el reflex de la seva societat, entenc per què Espanya va com va. L'educació i la cultura són la base del nostre futur per sortir d'aquesta crisi. Ni tan sols quan la cultura és gratuïta ho aprofitem. Ara bé, amb la crisi social i econòmica que estem patint, sempre trobem la manera de no perdre'ns una final de Copa del Rei, sigui quin sigui el preu.

JOAN ABAD EXTREMERA
SANT CUGAT DEL VALLÈS

Gibraltar a la UEFA

S'han fet públiques les pressions que està exercint la diplomàcia espanyola sobre la UEFA perquè no s'admeti com a membre de ple dret d'aquesta associació futbolística Gibraltar. El *New York Times* resalta que Espanya argumenta que Gibraltar és un territori que no pot tenir personalitat pròpia. Ni en futbol ni en qualsevol altre camp.

El que compta d'aquests fets és, d'una banda, la negació a certs territoris del dret a ser, a existir, per si mateixos i, de l'altra, la barreja entre esport i política. La UEFA i els equips de futbol no poden ser utilitzats com a armes de diplomàcia internacional per defensar interessos que en qualsevol cas són de dubtosa qualitat democràtica. Al govern espanyol li convindria dedicar-se a trobar solucions per resoldre la greu crisi econòmica i social de l'Estat i no esmerçar esforços a posar traves a la lliure determinació de territoris que li són aliens.

NATÀLIA MARSELLÉS CULLERÉS
LLEIDA

La Reconquesta d'Aleix

Aleix Vidal-Quadras, aquest gran polític que va afirmar que els viatges en *business* dels eurodiputats no eren un luxe sinó una necessitat, ens porta una nova píndola dialèctica demanant la fallida de la Generalitat i la intervenció del govern central.

En declaracions a Catalunya Ràdio el vicepresident del Parlament Europeu proposava aquesta creativa solució per acabar amb la "broma separatista" de Catalunya. I ja no sabem si riure, plorar, emigrar o passar de tot, perquè al final, d'escoltar tanta bajanada seguida, la pell se't fa més dura. Ara bé, el ròssec de motius augmenta, i després encara ens preguntaran el perquè de tot plegat.

MAITE ESTRADA
BARCELONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

